

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жинау, оларды жіберу және өтеусіз және өтеулі негіздерде оқыту, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру қағидаларын, сондай-ақ оқу мерзімдерін бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің 2017 жылғы 17 шілдедегі № 357 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2017 жылғы 19 тамызда № 15517 болып тіркелді.

"Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 12-бабының 4-тармағына, "Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер туралы" Қазақстан Республикасының Заңы 10-бабының 1) тармақшасына және "Мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына сәйкес **БҰЙЫРАМЫН:**

Ескерту. Кіріспе жана редакцияда – ҚР Қорғаныс министрінің 18.08.2022 № 674 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жинау, оларды жіберу және өтеусіз және өтеулі негіздерде оқыту, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру қағидалары, сондай-ақ оқу мерзімдері бекітілсін.

2. Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмыстары департаменті Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен:

1) осы бұйрықты Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуді;

2) осы бұйрықты алғашқы ресми жарияланғанынан кейін Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің интернет-ресурсына орналастыруды;

3) мемлекеттік тіркелген күннен бастап күнтізбелік он күн ішінде осы тармақтың 1) және 2) тармақшаларында көзделген іс-шаралардың орындалуы туралы мәліметтерді Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің Заң департаментіне жолдауды;

4) мемлекеттік тіркелген күннен бастап үш жұмыс күні ішінде енгізілген өзгерістер мен (немесе) толықтырулар туралы ақпаратты Бірыңғай байланыс орталығына, "Азаматтарға арналған үкімет" мемлекеттік корпорациясы" коммерциялық емес акционерлік қоғамына, "электрондық үкіметтің" ақпараттық-коммуникациялық

инфрақұрылымы операторына, Қорғаныс министрлігінің жергілікті әскери басқару органдарына және облыстардың, Астана, Алматы және Шымкент қалаларының, аудандардың және облыстық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдарына жолдауды қамтамасыз етсін.

Ескерту. 2-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Қорғаныс министрінің 04.01.2023 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары – Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының бастығына жүктелсін.

4. Осы бұйрық лауазымды адамдарға, оларға қатысты бөлігінде жеткізілсін.

5. Осы бұйрық алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

*Қазақстан Республикасының
Қорғаныс министрі
генерал-полковник*

С. Жасұзақов

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрінің
2017 жылғы 17 шілдедегі
№ 357 бұйрығымен
бекітілген

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жинау, оларды жіберу және өтеусіз және өтеулі негіздерде оқыту, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру қағидалары, сондай-ақ оқу мерзімдері

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жинау, оларды жіберу және өтеусіз және өтеулі негіздерде оқыту, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру, сондай-ақ оқу мерзімдері қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында (бұдан әрі – мамандандырылған ұйымдар) әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жинау, оларды жіберу және өтеусіз және өтеулі негіздерде оқыту, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру тәртібін, сондай-ақ оқу мерзімдерін айқындайды.

2. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар қолданылады:

1) өзіндік даярлық – мамандығы бойынша теориялық білім деңгейін, оқытатын құрамның педагогикалық шеберлігін арттырудың негізгі әдісі.

2) оқу-жаттығу материалдық база – мамандықтар бойынша әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлауды қамтамасыз ететін материалдық және техникалық құралдардың, ғимараттар мен құрылыстардың кешені.

3. Әскери-техникалық және өзге де әскери мамандықтар бойынша әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді оқыту Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің қажеттілігіне сәйкес мамандандырылған ұйымдарда өтеусіз негізде және оқуға арналған шығыстарды толық немесе ішінара өтеумен өтеулі негізде жүргізіледі.

4. Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмыстары департаменті "Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабы негізінде әскери бөлімдердің әскери-техникалық және өзге де мамандарға қажеттілігіне сәйкес осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тиісті оқу жылына арналған Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлау жоспарын (бұдан әрі – өтеусіз негізде даярлау жоспары) және осы Қағидаларға 2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша әскери оқытылған резерв бағдарламасы бойынша өтеулі негізде әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді даярлау жоспарын (бұдан әрі – өтеулі негізде даярлау жоспары) әзірлейді.

5. Жоспарланған кезеңге (үш жылға) арналған өтеусіз негізде даярлау жоспары Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің (бұдан әрі – ҚР ҚМ) мүдделі құрылымдық бөлімшелерімен келісіледі, ағымдағы жылғы 20 ақпанға дейінгі мерзімде Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары – Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының бастығы бекітеді және жоспарлы кезеңге арналған шығыстарды жоспарлау және жұмысты ұйымдастыру үшін мамандандырылған ұйымдарға, жергілікті әскери басқару органдарына (бұдан әрі – ЖӘБО) және бюджеттік бағдарламалар іс-шараларының тиісті жауапты орындаушыларына жеткізіледі.

2-тарау. Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жинау тәртібі

6. Мамандандырылған ұйымдарды жасақтау аумақтық және эксаумақтық қағидастар бойынша жүргізіледі.

7. Мамандандырылған ұйымдарда оқыту үшін соттылығы бар әскерге шақырылушылар, әскери міндеттілер жіберілмейді.

Ескерту. 7-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Қорғаныс министрінің 10.12.2019 № 1012 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

8. Өтеусіз негізде әскерге шақырылушыларды жинау Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2012 жылғы 15 мамырдағы № 620 қаулысымен бекітілген Қазақстан

Республикасының азаматтарын әскери қызметке шақыруды ұйымдастыру және өткізу қағидасына сәйкес жүргізіледі.

9. Әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша өтеусіз негізде даярлауға денсаулық жағдайы бойынша әскери қызметке жарамды, он жеті жас алты айдан жиырма алты жасқа дейінгі дайындық аяқталғаннан кейін мерзімді әскери қызметке шақыруға жататын немесе жұмылдыру резервіне алынатын азаматтар тартылады.

Жинау жеке тәртіпте негізгі орта және жоғары білімі бар әскерге шақырылушылар қатарынан жүргізіледі. Әскерге шақырылушыларды мамандандырылған ұйымдарға іріктеу кезінде, олардың әскерге шақыруға дейінгі алған мамандықтары есепке алынады.

10. Әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша өтеулі негізде дайындауға:

денсаулық жағдайы бойынша әскери қызметке жарамды әскери міндеттілер;

жиырма төрттен жиырма жеті жасқа дейінгі денсаулық жағдайы бойынша әскери қызметке жарамды немесе шектеулі жарамды, соның ішінде әскери қызметке шақыру мерзімі кейінге қалдырылған әскерге шақырылушылар тартылады.

11. Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді өтеулі негізде даярлау ақылы негізде жүзеге асырылады. "Азаматтарды әскери-техникалық және басқа да әскери мамандықтар бойынша даярлау" мемлекеттік көрсетілетін қызмет (бұдан әрі – мемлекеттік көрсетілетін қызмет) болып табылады және оны Қазақстан Республикасының Қорғаныс министрлігі ЖӘБО арқылы көрсетеді.

Қызмет көрсету процесінің сипаттамасын, нысанын, мазмұнын және нәтижесін қамтитын мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын талаптар, сондай-ақ мемлекеттік көрсетілетін қызметті ұсыну ерекшеліктері ескерілген өзге де мәліметтер осы Қағидаларға 2-1-қосымшаға сәйкес мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптар тізбесінің нысанында мазмұндалған.

Ескерту. 11-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Қорғаныс министрінің 04.01.2023 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

12. Өтеулі негізде оқыту үшін әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жинау ерікті негізде жүзеге асырылады.

Мемлекеттік қызмет мынадай екі кезеңде көрсетіледі:

бірінші кезеңде, мемлекеттік қызмет көрсетуге өтінішті қарау. Қарау мерзімі – 2 жұмыс күні;

екінші кезеңде, мамандандырылған ұйымдарда сабақтар басталған сәттен бастап оқыту мерзімі 42 (қырық екі) жұмыс күнін құрайды.

ЖӘБО мемлекеттік қызмет көрсету сатысы туралы деректерді ақпараттандыру саласындағы уәкілетті орган белгілеген тәртіппен мемлекеттік қызметтер көрсету мониторингісінің ақпараттық жүйесіне енгізуді "Мемлекеттік көрсетілетін қызметтер

туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы 2-тармағының 1) тармақшасына сәйкес қамтамасыз етеді.

Мемлекеттік қызмет көрсету үшін қажетті құжаттар тізбесі осы Қағидаларға 2-1-қосымшаның 8-тармағында айқындалған.

Бірінші кезеңде мемлекеттік қызмет көрсетуге осы Қағидаларға 2-2-қосымшаға сәйкес нысан бойынша өтінішті қабылдау www.egov.kz "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы (бұдан әрі – портал) әскерге шақырылушының, әскери міндеттінің электрондық цифрлық қолтаңбасымен (бұдан әрі – ЭЦҚ) куәландырылған электрондық нысанда жүзеге асырылады.

Құжаттарды портал арқылы беру кезінде мемлекеттік қызмет көрсетуге өтінішке құжаттардың электрондық көшірмелері тіркеледі.

Порталға өтініш жасаған кезде әскерге шақырылушының, әскери міндеттінің "жеке кабинетіне" ЖӘБО уәкілетті адамының ЭЦҚ-сы қойылған мемлекеттік қызмет көрсету нәтижесін алу күнін көрсете отырып, өтініштің қабылданғаны туралы хабарлама жолданады.

ЖӘБО басшысы құжаттар топтамасын ЖӘБО жасақтау бөлімшесіне орындауға тапсырады.

ЖӘБО жасақтау бөлімшесі екі жұмыс күні ішінде ұсынылған материалдардың толықтығын қарайды, қарау нәтижелері бойынша осы Қағидаларға 2-4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша азаматтарды әскери-техникалық және басқа да әскери мамандықтар бойынша даярлауға қабылдау туралы хабарлама (бұдан әрі – оқуға қабылдау туралы хабарлама) дайындайды немесе мемлекеттік қызмет көрсетуден бас тарту туралы дәлелді жауапты порталда ЖӘБО басшысының ЭЦҚ-сы қойылған электрондық құжат нысанында көрсетілетін қызметті алушының "жеке кабинетіне" жолдайды.

Әскери-техникалық және басқа да мамандықтар бойынша оқуға қабылдау туралы оң шешім болған кезде әскерге шақырылушы, әскери міндетті оқуға қабылданғаны туралы хабарламада көрсетілген мекенжай бойынша белгіленген мерзімде келеді.

Ескерту. 12-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Қорғаныс министрінің 04.08.2021 № 501 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

13. Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді медициналық куәландыруды медициналық комиссия Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № 716 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде әскери-дәрігерлік сараптама жүргізу қағидаларына және Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі әскери-дәрігерлік сараптама комиссиялары туралы ережеге(бұдан әрі – Әскери-дәрігерлік сараптама жүргізу қағидалары) (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21869 болып тіркелген) және Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің 2020 жылғы 22

желтоқсандағы № 722 бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарында қызмет өткеру үшін адамдар денсаулық жағдайына қойылатын талаптарға (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 21863 болып тіркелген) сәйкес жүргізеді.

Ескерту. 13-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Қорғаныс министрінің 04.08.2021 № 501 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

3-тарау. Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жіберу және оқыту тәртібі

14. Мамандандырылған ұйымдар ЖӘБО бірлесіп, кезекті оқу жылына арналған өтеусіз негізде даярлау жоспарынан және өтеулі негізде даярлау жоспарынан үзінді көшірмелерді алғаннан кейін осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша оқу взводтарын жасақтаудың және әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлаудың жоспар-кестесін әзірлейді.

15. Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша оқыту үшін мамандандырылған ұйымдарға жіберу осы Қағидаларға 4-қосымшаға сәйкес нысан бойынша әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша даярлау үшін комиссия іріктеген әскерге шақырылушылардың, әскери міндеттілердің екі данада жасалған атаулы тізімдері бойынша (бұдан әрі – атаулы тізімдер) жүргізіледі.

Атаулы тізімдердің бірінші данасы осы Қағидаларға 4-1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша медициналық куәландыру картасымен бірге мамандандырылған ұйымдарға беріледі, атаулы тізімдердің екінші данасы тиісті ЖӘБО-да сақталады.

Он жеті жас алты айдан он сегіз жасқа дейінгі әскерге шақырылушылардың атаулы тізімдеріне әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша өтеусіз негізде оқытуға шарт жасасуға олардың заңды өкілдерінің келісімі қоса тігіледі.

Ескерту. 15-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Қорғаныс министрінің 04.08.2021 № 501 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

16. Әскери-техникалық және басқа да мамандықтар бойынша даярлау үшін комиссиямен іріктеліп алынған әскерге шақырылушылар, әскери міндеттілер жасақтаушы ЖӘБО бірге жүретін өкілдері іріктелген және оқыту үшін жіберілген әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді атаулы тізімдер бойынша мамандандырылған ұйымдарға оқытудың басында тапсырады.

17. Әскерге шақырылушылар, әскери міндеттілер мамандандырылған ұйымдарға қабылдау мамандандырылған ұйым басшысының немесе міндетін атқарушының бұйрығымен жүргізіледі, онда оқу-жаттығу взводының нөмірі, тізімдік құрам, оқыту

мерзімдері, мамандығы, аға оқытушы (өндірістік оқыту шебері) көрсетіледі. Мамандандырылған ұйым басшысының немесе міндетін атқарушының бұйрығы шығарылғаннан кейін оқу-жаттығу взводтарын қосымша жасақтауға жол берілмейді.

18. ҚР ҚМ мамандандырылған ұйымы Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне сәйкес ЖӘБО, әскерге шақырылушылар және/немесе әскери міндеттілер арасында шарт жасасады.

19. Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді мамандандырылған ұйымдарда оқыту Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 5 шілдедегі № 364 Жарлығымен бекітілген Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, басқа да әскерлері мен әскери құралымдары жалпыәскери жарғыларының талаптарын ескере отырып, ұйымдастырылады.

20. Әскерге шақырылушылар, әскери міндеттілер қатарынан 10 адамнан аспайтын оқу бөлімшелерін қамтитын саны 30 адамнан аспайтын оқу взводтары (топтары) жасақталады.

21. Мамандандырылған ұйымдарда оқыту кезеңінде әскерге шақырылушылар, әскери міндеттілер әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша даярлау құнына кіретін далалық киім-кешекпен (маусым бойынша), үш рет тамақтандырумен және монша-кір жуу қызметтерімен бар казармада тәулік бойы тұрумен қамтамасыз етіледі.

Әскерге шақырылушыларды жиын пунктінен мамандандырылған ұйымдар орналасқан жерге дейін тасымалдау бойынша шығыстар да өтеусіз негізде әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша даярлау құнына қосылады.

22. Оқыту барлық оқу жылы бойында әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлау жоспарының толық және уақтылы орындалуын, оқытушылар (өндірістік оқыту шеберлерінің) бірдей жүктемелерін, оқу материалдық-техникалық базаның анағұрлым ұтымды және тиімді пайдаланылуын қамтамасыз етуді ескере отырып, жүзеге асырылады.

23. Оқытудың негізгі нысандары:

- 1) теориялық сабақтар;
- 2) зертханалық-практикалық сабақтар;
- 3) практикалық сабақтар (жаттығулар);
- 4) далалық шығулар болып табылады.

24. Теориялық сабақтар әскерге шақырылушылардың, әскери міндеттілердің оқыту пәндері бойынша теориялық білім алуы мақсатында жүргізіледі.

25. Зертханалық-практикалық, практикалық сабақтар, далалық шығулар мен жаттықтырулар саны мен құрамы сабақ басталғанға дейін белгіленетін және оқытудың барлық кезеңі ішінде тұрақты болып қалатын саны 10 адамнан аспайтын әскерге шақырылушылардың, әскери міндеттілердің оқу-жаттығу бөлімшелері құрамында оқытушылардың (өндірістік оқыту шеберлерінің) жетекшілік етуімен әскерге

шақырылушылардың, әскери міндеттілердің теориялық білімдерін бекіту және олардың зерделенетін қару-жарақ пен техникада жұмыс істеу дағдыларын қалыптастыру мақсатында өткізіледі. Әрбір білім алушы бөлімшесінде оқып-үйренетін әскерге шақырылушылар, әскери міндеттілер қатарынан үлкені тағайындалады.

Оқытушы (өндірістік оқытудың шебері) әрбір сабақтың (жаттықтырудың) өткізілгені туралы оқу-жаттығу взводының сабақтарды және тәрбие жұмысын есепке алу журналында осы Қағидаларға 5-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тиісті жазба жасайды.

26. Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді үлгермеушілігі, тәртіпсіздігі, сондай-ақ өз қалауы бойынша мамандандырылған ұйымдардан шығару кейіннен жоғары тұрған басқару органын, оқудан шығарылған әскерге шақырылушыны, әскери міндеттіні оқуға жіберген ЖӘБО хабардар ете, ЖӘБО келісе отырып, басшының немесе міндетін атқарушының бұйрығымен жүргізіледі.

27. Әскерге шақырылушылар, әскери міндеттілер үлгермеушілігі, тәртіпсіздігі, сондай-ақ өз қалауы бойынша мамандандырылған ұйымдардан шығарылған жағдайларда оқытуға жұмсалған шығындар, әскерге шақырылушылармен, әскери міндеттілермен жасасылған шартқа сәйкес, ал бас тартқан кезде сот тәртібінде өтеледі. Оқытуға жұмсалған шығындарды өндіру ЖӘБО жүктеледі.

28. Оқыту процесінде ЖӘБО әскерге шақырылушылардың, әскери міндеттілердің сабақтарға қатысуына, әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді орналастыруға, тамақтандыруға және демалысына бақылауды жүзеге асырады, бітіру емтихандарын ұйымдастыруға және өткізуге қатысады.

29. Бітіру емтиханы оқу бағдарламаларына сәйкес бірнеше пән сұрақтарын қамтитын теориялық және практикалық нысандарда өткізіледі.

30. Оқытушылар бітіру емтиханына шығарылмайтын пәндер бойынша қорытынды бағаларды үлгерімді ағымдағы бақылау бағалары негізінде қояды.

Өтеулі негізде оқыған, бітіру емтихандарын табысты тапсырған әскерге шақырылушыларға, әскери міндеттілерге мамандандырылған ұйым "Әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша дайындық қағидаларын бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің 2017 жылғы 12 шілдедегі № 350 бұйрығымен (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15861 болып тіркелген) бекітілген нысан бойынша әскери оқытылған резервті даярлау бағдарламасы бойынша оқуды аяқтағаны туралы сертификат береді.

Әскерге шақырылушы, әскери міндетті оқуды аяқтағаннан және ол әскери оқытылған резервті даярлау бағдарламасы бойынша оқуды аяқтағаны туралы сертификат алғаннан кейін оқуға қабылданғаны туралы хабарлама халыққа қызмет көрсету орталықтарының интеграцияланған ақпараттық жүйесінде мемлекеттік көрсетілетін қызметті жабу үшін ЖӘБО-ға қайтарылуға тиіс.

Ескерту. 30-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Қорғаныс министрінің 04.08.2021 № 501 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

31. ЖЭБО жыл сайын 30 маусымда және 31 желтоқсанда (көктемгі және күзгі әскерге шақыру кезеңі аяқталғаннан кейін) осы Қағидаларға 6-қосымшаға сәйкес нысан бойынша Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмыстары департаментіне Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында даярланған әскери-техникалық және өзге де мамандар, бар кемшіліктер және оларды жою жөнінде қабылданатын шаралар туралы ақпаратты ұсынады.

32. Оқыту барысында Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Бас әскери-медициналық басқармасы әскери-емдеу мекемелері арқылы мамандандырылған ұйымдарда өтеусіз негізде білім алатын әскерге шақырылушыларды қажетті дәрілік заттармен және емдеумен қамтамасыз етуді жүзеге асырады.

4-тарау. Оқу-тәрбие үдерісін ұйымдастыру тәртібі

§ 1 параграф. Тәрбие жұмысы және жастарды әскери-патриоттық тәрбиелеу

33. Тәрбие жұмысының және білім алушы жастарды әскери-патриоттық тәрбиелеу іс-шараларын ұйымдастыру және жүргізу жөніндегі мақсатты бағытталған жұмысты мамандандырылған ұйымының басшысы немесе міндетін атқарушы оның жастарды әскери-патриоттық тәрбиелеу жөніндегі орынбасары (инспектор) қамтамасыз етеді.

Жұмысты ұйымдастыру үшін осы Қағидаларға 7-қосымшаға сәйкес нысан бойынша тәрбие, әлеуметтік-құқықтық және идеологиялық жұмыс жоспары жасалады.

34. Мамандандырылған ұйымдарда әскерге шақырылушылармен, әскери міндеттілермен тәрбие және әскери-патриоттық тәрбиелеу жұмысының міндеттері сабақтар процесінде және күн тәртібінде көзделген сағаттарда, сондай-ақ сабақтан тыс уақытта жүзеге асырылады.

§ 2 параграф. Әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлауды ұйымдастыруды жоспарлау

35. Мамандандырылған ұйымдардағы әскери-техникалық және өзге де мамандықтарды даярлауды ұйымдастыруды жоспарлау олар мамандандырылған ұйымдарда оқу жылына арналған өтеусіз негізде даярлау жоспарынан және өтеулі негізде даярлау жоспарынан үзінді көшірмені алған сәттен басталады және жаңа оқу жылы басталғанға дейін аяқталады.

36. Мамандандырылған ұйымдардың басшылары немесе міндетін атқарушылар жаңа оқу жылы басталар алдында оқу жылына арналған әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлауды ұйымдастыру туралы бұйрықтар шығарады, онда:

- 1) мамандандырылған ұйымының жаңа оқу жылында әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлау жөніндегі негізгі міндеттері;
- 2) жаңа оқу жылында оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру тәртібі;
- 3) оқытушылармен (өндірістік оқыту шеберлерімен) және өндірістік оқыту шеберлерімен оқу-әдістемелік сабақтар (жиындар) өткізу мерзімдері;
- 4) ішкі тәртіп ұйымдастыру;
- 5) аумақты және оқу-материалдық база объектілерін жеке құрамға бекітіп беру;
- 6) күн тәртібі;
- 7) педагогикалық кеңестің құрамы;
- 8) ішкі тексеру комиссияларының құрамы;
- 9) жұмыскерлерді аттестаттау және сыйлықақы беру жөніндегі комиссияның құрамы;
- 10) еңбек даулары жөніндегі келістіру комиссиясы;
- 11) автомобиль оқиғаларынан, жарақаттанудан сақтандыру, өртке қарсы және экологиялық қауіпсіздік жөніндегі комиссияның құрамы;
- 12) оқу-тәрбие процесіне, тыныс-тіршілікке және қызметке қатысты басқа да мәселелер көрсетіледі.

37. Жоспарлау құжаттарын пысықтауды Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымы басшысы орынбасарының жетекшілігімен жауапты лауазымды адамдар осы Қағидаларға 8-қосымшаға сәйкес жоспарлау құжаттарының тізбесіне сәйкес жүзеге асырады.

38. Әзірлеу аяқталғаннан кейін жоспарлау құжаттарын мамандандырылған ұйымының басшысы немесе міндетін атқарушы бекітеді, орындаушыларға жеткізіледі және іске асыруға қабылданады.

§ 3 параграф. Оқу жұмысын ұйымдастыру

39. Оқу жұмысы мамандандырылған ұйымдардың әскери-техникалық және өзге де мамандар даярлау жөніндегі қызметінің негізгі түрі болып табылады. Оқу процесі әскери-техникалық және өзге мамандықтар бойынша даярлау бағдарламаларына сәйкес жүзеге асырылады, олар әскери-техникалық және өзге де мамандар даярлаудың ұйымдастырылуын, идеялық-теориялық және практикалық мазмұнын, сондай-ақ әскери-техникалық мамандық бойынша олар алатын теориялық білімнің, практикалық дағдылардың оңтайлы ауқымын айқындайды.

40. Мамандандырылған ұйымдарда оқу жұмысы жөніндегі жоспарлау, есепке алу және есептілік құжаттары әзірленеді.

41. Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі мамандандырылған ұйымының бір айға жұмыс жоспарына осы Қағидаларға 9-қосымшаға сәйкес нысан бойынша.

42. Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді даярлау бойынша тақырыптық жоспарлар осы Қағидаларға 10-қосымшаға сәйкес нысан бойынша оқыту бағдарламалар негізінде барлық оқу пәндері бойынша жеке әзірленеді.

43. Осы Қағидаларға 11-қосымшаға сәйкес нысан бойынша оқу-жаттығу взводтарының бағдарламаны өту жоспар-кестесінде пәндер мен тақырыптарды зерделеу жүйелілігін қатаң сақтай отырып, жалпы бағдарламаны өту көрсетіледі. Жоспар-кесте әрбір мамандық бойынша әрбір оқыту кезеңіне жеке әзірленеді және оны мамандандырылған ұйымының басшысы немесе міндетін атқарушы бекітеді.

44. Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді машиналарды практикалық жүргізуге (агрегаттарда және жабдықта жұмыс істеуге) үйрету кезектілігінің кестесін осы Қағидаларға 12-қосымшаға сәйкес нысан бойынша жүргізу жөніндегі аға нұсқаушы оқу-жаттығу взводтарына бір аптаға, бір айға, оқыту кезеңіне жасайды және оны мамандандырылған ұйым басшысының орынбасары бекітеді.

45. Оқытушылардың (өндірістік оқыту шеберлерінің) жылдық оқыту жүктемесінің сағат саны осы Қағидаларға 13-қосымшаға сәйкес нысан бойынша оқыту кезеңдері бойынша оқу жылына жасалады және барлық оқытушылардың (өндірістік оқыту шеберлерінің) бірдей жұмысын қамтамасыз етеді. Бір оқытушының оқыту жүктемесінің жылдық нормасы оқу бағдарламаларына сәйкес белгіленеді.

46. Жүргізу жөніндегі нұсқаушының оқыту жүктемесінің нормасы жұмыс уақытының орташа айлық балансы бойынша айқындалады.

47. Оқытушылардың (өндірістік оқыту шеберлерінің) жеке жұмыс жоспарлары осы Қағидаларға 14-қосымшаға сәйкес нысан бойынша әрбір оқу кезеңіне жасалады. Оларда жоспарланатын және нақты орындалған жұмыстың барлық түрлері: оқу, әдістемелік, рационализаторлық және өнертабыстық, патриоттық тәрбиелеу жөніндегі, оқу-материалдық базаны дамыту және жетілдіру жөніндегі жұмыс, жеке тапсырмаларды орындау, білім алушылармен жеке жұмыс және жұмыстардың басқа да түрлері көрсетіледі. Оқытушылардың (өндірістік оқыту шеберлерінің) жеке жұмыс жоспарларын мамандандырылған ұйымы басшысының орынбасары бекітеді.

48. Оқу-жаттығу взводтары сабақтарының жиынтық кестесі осы Қағидаларға 15-қосымшаға сәйкес нысан бойынша оқу-жаттығу взводтарының бағдарламаларды өту жоспар-кестелерінің және әскери-техникалық даярлық пәндері бойынша тақырыптық жоспарлардың негізінде жасалады. Сабақ кестелері жасалатын кезеңді, сондай-ақ оларды әзірлеу мерзімдерін мамандандырылған ұйымының басшысы немесе міндетін атқарушы айқындайды.

49. Оқу-жаттығу взводтарының сабақ кестелерін осы Қағидаларға 16-қосымшаға сәйкес нысан бойынша сабақтардың жиынтық кестелеріне сәйкес оқытушылар бір аптаға жасайды.

50. Өтеусіз және өтеулі негізде білім алатын әскерге шақырылушылар, әскери міндеттілер үшін Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі мамандандырылған

ұйымының күн тәртібін осы Қағидаларға 17-қосымшаға сәйкес нысан бойынша оқу жылына мамандандырылған ұйымының басшысы немесе міндетін атқарушы бекітеді. Күн тәртібі мамандандырылған ұйымдардың оқу-тәрбие процесі мен тыныс-тіршілігінің негізгі іс-шараларын қамтиды.

51. Сабақтардың басталу және аяқталу уақыты, үзілістердің ұзақтығы күн тәртібімен белгіленеді.

52. Негізгі есепке алу құжаттары мыналар болып табылады:

1) сабақтарды және тәрбие жұмысын есепке алу журналдары;
2) практикалық жұмыстарды және машиналарды жүргізуді есепке алудың жеке кітапшалары;

3) әскерге шақырылушылардың, әскери міндеттілердің қолданыстағы агрегаттардағы жұмысын есепке алу журналы (карточкасы);

4) қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқау берулерді есепке алу журналдары;

5) педагогикалық кеңес отырыстары хаттамаларының кітабы.

53. Оқу-жаттығу взводының сабақтары мен тәрбие жұмысын есепке алу журналы әскери-техникалық және өзге де мамандарды оқыту пәндері бойынша даярлау бағдарламасының орындалуын, оқу-жаттығу взводында тәрбие жұмысының жүргізілуін, әскерге шақырылушылардың, әскери міндеттілердің үлгерімі мен сабаққа қатысуын көрсететін негізгі құжат болып табылады.

54. Негізгі есептілік құжаттары мыналар болып табылады:

1) бітіру емтихандарының хаттамалары;

2) емтихан комиссиясының актілері;

3) бітіру емтихандарының қорытындылары бойынша бұйрықтар.

§ 4 параграф. Әдістемелік жұмыс

55. Әдістемелік жұмысты ұйымдастыруға және оның сапасына мамандандырылған ұйымының басшысы немесе міндетін атқарушы жауапты болады, әдістемелік жұмысқа оның орынбасары тікелей басшылық жасайды. Мамандандырылған ұйымның барлық оқытушылары (өндірістік оқыту шеберлері) үшін әдістемелік жұмысқа қатысу олардың педагогикалық қызметінің құрамдас бөлігі болып табылады.

56. Әдістемелік жұмыстың негізгі түрлері мыналар болып табылады:

1) оқу-әдістемелік сабақтар (жиындар);

2) нұсқау беру-әдістемелік, ашық және көрсету сабақтары;

3) сабақтарға өзара қатысу;

4) әдістемелік нұсқау беру;

5) педагогикалық кеңес отырыстары;

6) оқытатын құрамның өзіндік даярлығы;

7) жеке тапсырмаларды орындау, оқу-әдістемелік құжаттарды (оқу құралдарын, әдістемелерді, әдістемелік басшылықтарды, көрнекі оқу құралдарын) әзірлеу.

57. Оқытатын құрамның оқу-әдістемелік сабақтары (жиындары) 2 күн ұзақтығымен жылына 1 (бір) рет оқу жылы басталар алдында өткізіледі. Осы сабақтарда (жиындарда) өткен оқу жылы үшін оқу-тәрбие жұмысының қорытындылары шығарылады, әдістемелік сабақтар өткізіледі, оқытушылардың (өндірістік оқыту шеберлерінің) озық тәжірибесі жинақталады.

58. Нұсқау беру-әдістемелік сабақтар оқытатын құрамды оқыту бағдарламасының анағұрлым күрделі тақырыптары (бөлімдері) бойынша сабақтарды өткізуге үздік даярлауды жақсарту үшін ұйымдастырылады. Олар қажеттілігіне қарай нақты жағдайларда оқытудың дұрыс және бірыңғай әдістемесін жасау үшін әскерге шақырылушыларсыз, әскери міндеттілерсіз нақты жағдайда (оқу кабинеттерінде, автоайлақта) жүргізіледі. Оларда оқытатын құрамның алда болатын сабақ тақырыбы бойынша білімі мен шеберліктері тексеріледі, сабақ элементтерін қысқаша түсіндірумен орындау көрсетіледі, сол немесе өзге де тәсілдерді, көрнекі құралдарды және басқа да техникалық оқыту құралдарын қолдану жөнінде ұсынымдар беріледі. Қажет болған кезде оқытушылардың (өндірістік оқыту шеберлерінің) зерделенетін техникадағы және практикалық жұмыстарды орындау бойынша жаттықтырулары ұйымдастырылады.

59. Нұсқау беру-әдістемелік сабақтарды мамандандырылған ұйымдардың басшылары немесе міндетін атқарушылары, олардың орынбасарлары немесе олардың жетекшілігімен анағұрлым жақсы даярланған оқытушылар (өндірістік оқыту шеберлері) өткізеді.

60. Жеке тапсырмалар оқу процесін жетілдіру және оқытатын құрамның біліктілігін арттыру үшін арналған. Олар жоспарланады, педагогикалық кеңестер отырыстарында қаралады және орындаушыларға жеткізіледі.

§ 5 параграф. Оқу-жаттығу материалдық база

61. Оқу-жаттығу материалдық базаның негізгі элементтері мыналар болып табылады:

1) оқу-жаттығу қару-жарағы мен әскери техникасы, зертханалық жабдық, оқу-жаттығу құралдары, компьютерлік техника, техникалық оқыту құралдары, аспаптар, көрнекі құралдар мен басқа да әскери оқу-жаттығу мүлкі;

2) дәрісханалар (дәріс залдары), сыныптар, кабинеттер, зертханалар, кітапханалар, оқытушылар бөлмелері, зертханашылар бөлмелері, қаруды, әскери-техникалық мүлікті сақтауға арналған бөлмелер және басқа да оқу-жаттығу және қосалқы оқу-жаттығу үй-жайлары;

3) арнайы оқу-жаттығу кешендері, оқу-жаттығу қалашықтары (оқ ату, инженерлік, радиополигондар), автоайлақтар, атыс тирлері, саптық плацтар, спорт қалашықтары және жалпыәскери және арнайы даярлық жөніндегі бағдарламаларды пысықтау үшін арналған басқа да объектілер;

4) оқу-жаттығу шеберханалары, автомобиль гараждары, парк элементтері, әскери техниканы, қаруды, аспаптарды, әскери оқу-жаттығу және басқа да мүлікті сақтауға арналған қоймалар;

5) оқулықтар мен оқу құралдары, оқу-әдістемелік құжаттар мен басқа да материалдық және техникалық құралдар.

62. Мамандандырылған ұйымдар қажет болған кезде ҚР ҚМ әскери бөлімдерінің, әскери оқу орындарының және мекемелерінің далалық оқу-жаттығу базасын оқу-жаттығу процесінде пайдалана алады.

5-тарау. Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді оқыту мерзімдері

63. Әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді оқытудың басталу және аяқталу мерзімі мамандандырылған ұйым басшысының немесе міндетін атқарушының есепке алу және аяқталу туралы бұйрықтарын шығару мерзімінен есептелінеді.

64. Әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді оқыту мерзімі оқыту бағдарламасы бойынша алатын мамандыққа байланысты белгіленеді.

Осы ретте, әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді оқыту жүзеге асырылады:

1) өтеусіз негізде – 15 қаңтардан 15 сәуірге дейінгі және 15 маусымнан 15 қыркүйекке дейінгі кезеңде;

2) өтеулі негізде – 1 ақпаннан 20 желтоқсанға дейінгі кезеңде.

6-тарау. Мемлекеттік қызметтер көрсету мәселелері бойынша лауазымды адамдардың әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағымдану тәртібі

Ескерту. 6-тараудың тақырыбы жана редакцияда - ҚР Қорғаныс министрінің 04.08.2021 № 501 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Ескерту. 6-тараумен толықтырылды – ҚР Қорғаныс министрінің 18.05.2020 № 216 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

65. Көрсетілетін қызметті алушы мемлекеттік қызметті көрсету мәселелері бойынша шағымды шешіміне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасалатын көрсетілетін қызметті берушіге, лауазымды адамға береді.

Шешіміне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасалатын көрсетілетін қызметті беруші, лауазымды адам шағым келіп түскен күннен бастап 3 (үш) жұмыс күнінен кешіктірмей оны және әкімшілік істі шағымды қарайтын органға жібереді.

Бұл ретте шешіміне, әрекетіне (әрекетсіздігіне) шағым жасалатын көрсетілетін қызметті беруші, лауазымды адам, егер ол 3 (үш) жұмыс күні ішінде шағымда көрсетілген талаптарды толық қанағаттандыратын қолайлы шешім қабылдаса, әрекет жасаса, шағымды қарайтын органға шағымды жібермейді.

"Мемлекеттік қызметтер туралы" Заңның 25-бабы 2-тармағына сәйкес көрсетілетін қызметті алушының шағымы оны тіркеген күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде қаралуға жатады.

Мемлекеттік қызмет көрсету сапасын бағалау және бақылау жөніндегі уәкілетті органның мекенжайына келіп түскен көрсетілетін қызметті алушының шағымы тіркелген күнінен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде қаралуға жатады.

Егер заңда өзгеше көзделмесе, сотқа жүгінуге сотқа дейінгі тәртіппен шағым жасалғаннан кейін жол беріледі.

Ескерту. 65-тармақ жаңа редакцияда – ҚР Қорғаныс министрінің 18.08.2022 № 674 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

66. Алып тасталды - ҚР Қорғаныс министрінің 04.08.2021 № 501 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
1-қосымша
Нысан

"БЕКІТЕМІН"

Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары –
Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас
штабының бастығы

(қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

20____ ж. " ____ " _____

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлау жоспары

Р/с №	Мам анда нды рылғ ан ұйы мын ың атау ы	"В", "С", С 1 " санаттағы әскери жүргізуші сі	Көпмақса т ы (транспорт ердің) жеңіл брондалға н сүйреткіш тің механик жүргізуші сі		Радиотеле графшы		Әскери жүргізуші электрмех аник		Жанар-жағ армай материалд арды құю, тасымалда у және құралдары ның әскери жүргізуші сі		Артиллери ялық сүйреткіш тегі бульдозер дің механик-ж үргізушісі		Әскери жүргізуші- автокранш ы		Барлығы	
			I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II

Ескертпе: I-көктемгі кезең

II-күзгі кезең

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабы

Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмыстары департаментінің бастығы

(әскери атағы, қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

Мамандандырылған ұйымы басқармасының басшысы

(қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
2-қосымша
Нысан

"БЕКІТЕМІН"

Қорғаныс министрінің бірінші орынбасары –

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері

Бас штабының бастығы

(қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

20 ____ ж. " ____ " _____

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында әскери оқытылған резерв бағдарламасы бойынша әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша өтеулі негізде әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді даярлау жоспары

Р/с№	Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының атауы	Барлығы	ЖӘБО атауы	Барлығы	оның ішінде айлар бойынша:							
					ақпан-наурыз	наурыз-сәуір	сәуір-мамыр	маусым-шілде	шілде-тамыз	тамыз-қыркүйек	қазан-қараша	қараша-желтоқсан
					1.02-10.03	10.03-20.04	20.04-30.05	1.06-10.07	10.07-20.08	20.08-30.09	1.10-10.11	10.11-20.12

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабы
 Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмыстары департаментінің бастығы

(әскери атағы, қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының басқармасының басшысы

(қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

Қазақстан Республикасы
 Қорғаныс министрлігінің
 мамандандырылған
 ұйымдарында әскери-техникалық және
 өзге де
 мамандықтар бойынша әскерге
 шақырылушыларды, әскери
 міндеттілерді жинау, оларды
 жіберу және өтеусіз және өтеулі
 негіздерде оқыту, оқу-тәрбие
 процесін ұйымдастыру
 қағидаларына, сондай-ақ оқу
 мерзімдеріне
 2-1-қосымша

Мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптардың тізбесі

Ескерту. 2-1-қосымшамен толықтырылды – ҚР Қорғаныс министрінің 18.05.2020 № 216 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен; жаңа редакцияда - ҚР Қорғаныс министрінің

04.01.2023 № 2 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Мемлекеттік көрсетілетін қызмет атауы "Азаматтарды әскери-техникалық және басқа да әскери мамандықтар бойынша даярлау"		
1	Көрсетілетін қызметті берушінің атауы	ҚР ҚМ жергілікті әскери басқару органдары
2	Мемлекеттік қызмет көрсету тәсілдері	www.egov.kz "электрондық үкімет" веб-порталы (бұдан әрі – портал)
3	Мемлекеттік қызмет көрсету мерзімі	1) бірінші кезеңде – құжаттар топтамасын тапсырған сәттен бастап – 2 (екі) жұмыс күні; 2) екінші кезеңде – оқуға қабылдау туралы хабарламада көрсетілген сабақтар басталған сәттен бастап 42 (қырық екі) жұмыс күні.
4	Мемлекеттік қызмет көрсету нысаны	Электрондық (толық автоматтандырылған)
5	Мемлекеттік қызмет көрсету нәтижесі	1) бірінші кезеңде – азаматтарды әскери-техникалық және басқа да әскери мамандықтар бойынша даярлауға қабылдау туралы хабарлама немесе мемлекеттік қызмет көрсетуден бас тарту туралы дәлелді жауап; 2) екінші кезеңде – әскери оқытылған резервті даярлау бағдарламасы бойынша оқуды аяқтағаны туралы сертификат беру. Мемлекеттік қызмет көрсету нәтижесін ұсыну нысаны: электрондық.
6	Мемлекеттік қызмет көрсету кезінде көрсетілетін қызметті	Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің 2017 жылғы 12 шілдедегі № 350 бұйрығымен бекітілген, (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 15861 болып тіркелген) Әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша дайындық қағидаларының 19-тармағына сәйкес өтеулі негізде білім алатын әскерге шақырылушылар (әскери міндеттілер) оқу үшін төлемді олардың ақша қаражатын ҚР ҚМ мамандандырылған ұйымының есеп шотына аудару жолымен жүргізеді.

	<p>алушыдан алынатын төлем көлемі және ҚР заңнамасында көзделген жағдайларда оны алу тәсілдері</p>	<p>Мемлекеттік қызмет көрсету үшін төлем оқу үшін алынады, ол білім алушыны әскери оқытылған резерв бағдарламасы бойынша даярлау құнының калькуляциясына сәйкес 305 000 теңгені құрайды.</p> <p>Оқу үшін төлем қолма-қол және қолма-қол ақшасыз нысанда екінші деңгейдегі банктер мен банк операцияларының жекелеген түрлерін жүзеге асыратын ұйымдар арқылы жүзеге асырылады.</p>
7	<p>Көрсетілетін қызметті берушінің және ақпарат объектілерінің жұмыс кестесі</p>	<p>1) көрсетілетін қызметті берушінің – Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес демалыс және мереке күндерін қоспағанда, дүйсенбіден бастап жұмаға дейін сағат 9.00-ден 18.00-ге дейін, түскі асқа үзіліс сағат 13.00-ден 14.00-ге дейін;</p> <p>2) порталдың – жөндеу жұмыстары жүргізілуіне байланысты техникалық үзілістерді қоспағанда тәулік бойы (Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес көрсетілетін қызметті алушы жұмыс уақыты аяқталғаннан кейін демалыс және мереке күндері өтініш жасаған кезде өтініш қабылданған күн келесі жұмыс күні болып табылады).</p> <p>Мемлекеттік қызмет көрсету орындарының мекенжайлары:</p> <p>1) Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің www.mod.gov.kz интернет-ресурсында;</p> <p>2) www.egov.kz порталында орналастырылған.</p>
		<p>Ұялы байланыс операторы ұсынған әскерге шақырылушының, әскери міндеттің абоненттік нөмірі порталдың есептік жазбасына тіркелген және қосылған жағдайда әскерге шақырылушының, әскери міндеттің электрондық цифрлық қолтаңбасымен немесе бір реттік парольмен куәландырылған</p>

8	Мемлекеттік қызмет көрсету үшін көрсетілетін қызметті алушыдан талап етілетін құжаттар мен мәліметтердің тізбесі	<p>электрондық құжат нысанында мемлекеттік қызмет көрсетуге өтініш;</p> <p>осы Қағидаларға 4-1-қосымшаға сәйкес нысан бойынша медициналық куәландыру картасының электрондық көшірмесін әскерге шақырылушы, әскери міндетті мемлекеттік қызмет көрсету өтінішіне тіркейді. Әскерге шақырылушының, әскери міндеттінің жеке басын куәландыратын (сәйкестендіру үшін) құжат туралы, соттылығының болуы не болмауы туралы, соңғы тұрғылықты жері немесе уақытша тіркелген жері, әскери есепте тұрғаны туралы мәліметтерді ЖӘБО "электрондық үкімет" шлюзі арқылы тиісті мемлекеттік ақпараттық жүйелерден алады.</p>
9	Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген мемлекеттік қызмет көрсетуден бас тарту үшін негіз	<p>1) мемлекеттік көрсетілетін қызметті алушы мемлекеттік көрсетілетін қызметті алу үшін ұсынған құжаттардың және (немесе) оларда қамтылған деректердің (мәліметтердің) нақты еместігін анықтау;</p> <p>2) әскерге шақырылушының, әскери міндеттінің және (немесе) мемлекеттік қызмет көрсету үшін қажетті ұсынылған материалдардың, объектілердің, деректердің және мәліметтердің "Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабында және осы Қағидаларда белгіленген талаптарға сәйкес келмеуі;</p> <p>3) көрсетілетін қызметті алушыға қатысты оның қызметіне немесе белгілі бір мемлекеттік көрсетілетін қызметті алуды талап ететін жекелеген қызмет түрлеріне тыйым салу туралы соттың заңды күшіне енген шешімінің (үкімінің) болуы;</p> <p>4) көрсетілетін қызметті алушыға қатысты соттың заңды күшіне енген шешімінің болуы, оның негізінде көрсетілетін қызметті алушы мемлекеттік көрсетілетін</p>

		<p>қызметті алумен байланысты арнайы құқығынан айырылған.</p>
<p>10</p>	<p>Мемлекеттік қызметті, оның ішінде электрондық нысанда көрсету ерекшеліктері ескерілген өзге де талаптар</p>	<p>Әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді оқыту өтеулі негізде 1 ақпан мен 20 желтоқсан кезеңінде жүзеге асырылады. Әскерге шақырылушы, әскери міндетті оқуды аяқтағаннан және әскери оқытылған резервті даярлау бағдарламасы бойынша оқуды аяқтағаны туралы сертификатты алғаннан кейін оқуға қабылдау туралы хабарлама халыққа қызмет көрсету орталықтарының интеграцияланған ақпараттық жүйесінде мемлекеттік көрсетілетін қызметті жабу үшін ЖӘБО-ға қайтарылуға тиіс.</p> <p>Әскерге шақырылушының, әскери міндеттінің қашықтан қолжетімділік режимінде ЖӘБО-ның анықтама қызметі, Бірыңғай байланыс орталығының 1414, 8 800 080 7777 телефоны арқылы мемлекеттік қызмет көрсету белгісі туралы ақпарат алу мүмкіндігі бар.</p> <p>Мемлекеттік қызмет көрсету орындарының мекенжайлары Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің www.mod.gov.kz интернет-ресурсында, сондай-ақ Мемлекеттік корпорацияның www.gov4c.kz интернет-ресурсында орналастырылған.</p> <p>Мемлекеттік қызмет көрсету тәртібі туралы ақпаратты Бірыңғай байланыс орталығының 1414, 8 800 080 7777 телефоны арқылы алуға болады.</p>

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша әскерге
шақырылушыларды, әскери
міндеттілерді жинау, оларды
жіберу және өтеусіз және өтеулі
негіздерде оқыту, оқу-тәрбие

процесін ұйымдастыру
қағидаларына, сондай-ақ оқу
мерзімдеріне
2-2-қосымша
Нысан

_____ бастығына
_____
_____ мекенжайы бойынша тұратын
_____ (тегі, аты әжесінің аты (ол
болған кезде)
телефоны _____

Өтініш

Ескерту. 2-2-қосымшамен толықтырылды – ҚР Қорғаныс министрінің 18.05.2020 № 216 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі); жаңа редакцияда - ҚР Қорғаныс министрінің 18.08.2022 № 674 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрықтарымен.

Мені "Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің әскери-техникалық мектебі"

республикалық мемлекеттік қазыналық кәсіпорнының филиалына түсу үшін кандидат ретінде қабылдауыңызды сұраймын.

Мынадай құжаттарды қоса беремін:

_____
_____
_____
_____
_____
_____
_____

Ақпараттық жүйелердегі заңмен қорғалатын құпиядан тұратын мәліметтерді пайдалануға келісемін.

Күні _____

Қолы _____

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша әскерге

шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жинау, оларды жіберу және өтеусіз және өтеулі негіздерде оқыту, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру қағидаларына, сондай-ақ оқу мерзімдеріне
2-3-қосымша
Нысан
Тегі, аты, әкесінің аты
(ол бар болған кезде)

(әскерге шақырылушының, әскери міндеттінің мекенжайы)

Құжаттарды қабылдаудан бас тарту туралы қолхат

Ескерту. 2-3-қосымшамен толықтырылды – ҚР Қорғаныс министрінің 18.05.2020 № 216 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен; алып тасталды - ҚР Қорғаныс министрінің 04.08.2021 № 501 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша әскерге
шақырылушыларды, әскери
міндеттілерді жинау, оларды
жіберу және өтеусіз және өтеулі
негіздерде оқыту, оқу-тәрбие
процесін ұйымдастыру
қағидаларына, сондай-ақ оқу
мерзімдеріне
2-4-қосымша
Нысан
Әскерге шақырылушының,
әскери міндеттінің тегі, аты,
әкесінің аты
(ол бар болған кезде)

(әскерге шақырылушының, әскери міндеттінің мекенжайы)

Азаматтарды әскери-техникалық және басқа да әскери мамандықтар бойынша даярлауға қабылдау туралы хабарлама

Ескерту. 2-4-қосымшамен толықтырылды – ҚР Қорғаныс министрінің 18.05.2020 № 216 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

_____

(жергілікті әскери басқару органының атауы көрсетілсін)

бастығының шешіміне сәйкес Сіз ақылы негізде әскери оқытылған резервті даярлау бағдарламасы бойынша оқудан өту үшін _____

_____

мекенжайы бойынша орналасқан

_____

(ҚР Қорғаныс министрлігі мамандандырылған ұйымының атауы көрсетілсін)
оқуға қабылдандыңыз.

"Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы" 2012 жылғы 16 ақпандағы Қазақстан Республикасы Заңының 12-бабы негізінде Сіз:

1) "Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің әскери-техникалық мектебі" РМҚК, мекенжайы: Нұр-Сұлтан қаласы, Әуезов көшесі, 2, СТТН: 620200012088, ЖСК: "Қазақстан Халық банкі" АҚ KZ886010111000166464, БСК: HSBKKZKX, БСН: 000840000345, КБЕ: 16, КНП: 861. деректемелері бойынша екі жүз алпыс үш мың үш жүз он сегіз теңгені құрайтын мемлекеттік қызмет көрсету құнын төлеуіңіз қажет.

Төлем қолма-қол және қолма-қол ақшасыз нысанда жүзеге асырылады;

2) _____

_____

мекенжайы бойынша 20__ жылғы "___" _____ сағат "___" жиынға келу қажет;

3) оқуға төленгені туралы түбіртекпен бірге осы хабарламаны 20__ жылғы "___" _____

_____

(жергілікті әскери басқару органының атауы көрсетілсін)

мекенжайы бойынша тапсыру қажет.

Сабақтар 20__ жылғы "___" _____ бастап 20__ жылғы "___" _____ дейін
_____ мекенжайы бойынша өткізіледі.

_____ облысы

жергілікті әскери басқару органының бастығы

_____

(әскери атағы, қолы, тегі және инициалдары)

Хабарлама әрбір тарап үшін бір-бірден 2 данада жасалды.

Орындаушы: тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болған кезде) _____

Телефоны _____

Алдым:

_____ (әскерге шақырылушының, әскери міндеттінің тегі, аты, әкесінің аты (қолы) (ол бар болған кезде)

20__ жылғы " __ " _____

№ _____ әскери оқытылған резервті даярлау бағдарламасы бойынша оқуды аяқтағаны туралы сертификат 20__ жылғы " __ " _____ берілді,

_____ (ҚР Қорғаныс министрлігі мамандандырылған ұйымының атауы көрсетілсін) филиалының директоры

Тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болған кезде) _____

_____ (филиал директоры) (қолы)

Мөрдiң орны

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
3-қосымша
Нысан

"БЕКІТЕМІН"

_____ облысы Қорғаныс істері
жөніндегі департаментінің бастығы

_____ (әскери атағы, қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

20__ ж. " __ " _____

Оқу-жаттығу взводтарын жасақтау және әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлау жоспар-кестесі

				Оқытуш ыларды
--	--	--	--	------------------

Мамандық, жасақтаушы КІД	Жоспар		Оқу мерзімдері			Сағаттар саны		н (өндірістік оқыту шеберлерінің) тегі
	Адам саны	Оқу-жаттығу взводтарының нөмірлері	желтоқсан	қараша	Теориялық сабақтар	Зертханалық-тәжірибелік сабақтар	Жүргізу (техникада жұмыс істеу)	
1	2	3	4	15	16	17	18	19
Көктемгі әскерге шақыруға жиыны								
Күзгі әскерге шақыруға жиыны								
ЖИЫНЫ								
Қорғаныс істері жөніндегі департамент бастығының орынбасары					Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының басшысы			
(әскери атағы, қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)					(қолы, тегі, аты-жөні)			

Ескертпе:

1. Бірінші данасы Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының бас басқармасына жолданады.
2. Екінші данасы Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмыстары департаментіне жолданады.
3. Үшінші данасы Астана, Алматы қалаларының және облыстардың қорғаныс істері жөніндегі департаменттеріне жолданады.

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,

сондай-ақ оқу мерзімдеріне

4-қосымша

Нысан

Әскери-техникалық және өзге де мамандардықтар бойынша даярлау үшін комиссия іріктеген әскерге шақырылушылардың, әскери міндеттілердің атаулы тізімі

(ЖӘБО атауы)

_____ облысы № _____ оқу-жаттығу
взводын _____ жасақтау үшін _____

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының атауы)

_____ мамандығы
бойынша

Оқудың басталуы _____

Оқудың аяқталуы _____

Р/с №№	Тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болған кезде)	Туған жылы, айы	Білімі	Жұмыс орны, мамандығы	Ұдайы (уақытша) тіркеу орны бойынша үй мекенжайы	Қабылдау туралы бұйрықтың №	Шығарудың қысқаша себептері және бұйрықтың №
--------	---	-----------------	--------	-----------------------	--	-----------------------------	--

Комиссия төрағасы _____

(әскери атағы, қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

Комиссия мүшелері _____

(қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

ЖӘБО

Мөр орны

20 _____ жылғы " _____ " _____

20 _____ жылғы " _____ " _____ оқу-жаттығу взводы _____ адам құрамында

_____ өкілінің

қатысуымен

(жергілікті әскери басқару органының атауы)

_____, Қазақстан
Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының жасақтауға
жауапты _____

(Әскери атағы, қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

Қабылдады: _____

___ өкілі

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының атауы қолы, тегі, аты-жөнінің бас әріптері)

Ескертпе: Атаулы тізім әліпби бойынша жасалады.

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша әскерге
шақырылушыларды, әскери
міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде оқыту,
оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
4-1-қосымша
Нысан

Медициналық куәландыру КАРТАСЫ

Ескерту. 4-1-қосымшамен толықтырылды - ҚР Қорғаныс министрінің 04.08.2021 № 501 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

1. Тегі, аты, бар болған кезде әкесінің аты _____

2. Туған күні _____

3. Әскери атағы _____

4. Әскери-есептік мамандығы _____

5. Куәландыру нәтижелері:

	20__ ж. "___" _____
Зерттеулер	
Жалпы қан талдауы	
Жалпы несеп талдауы	
Мерезге микропреципитацияның реакциясы (микрореакция)	
ЭКГ зерттеулер	
Кеуде қуысы ағзаларының флюорографиясы	
Мұрын қосалқы қуыстарының рентгенограммасы	
Көздің ішкі қысымы	
Қанды қантқа талдау	
Басқа да мәліметтер (зерттеулер)	
Бойы/дене салмағы	

Маман дәрігерлер	
Хирург	
Терапевт	
Невропатолог	
Оқулист	
Оториноларинголог	
Стоматолог	
Диагноз	
ӘДК қорытындысы М.О.	<p>Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрінің 20__ ж. " __ " _____ № ____ бұйрығымен бекітілген Қазақстан Республикасының Қарулы Күштерінде, басқа да әскерлері мен әскери құралымдарында қызмет ету үшін адамдар денсаулық жағдайының сәйкес келуіне қойылатын талаптардың _____ бағаны __ тармағының _____ тармақшасы негізінде</p> <p>_____</p> <p>ӘДК төрағасы</p> <p>_____</p> <p>әскери атағы,</p> <p>_____</p> <p>колы, тегі және инициалдары</p> <p>ӘДК хатшысы</p> <p>_____</p> <p>колы, тегі және инициалдары</p>

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
5-қосымша

Нысан

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі

Оқу-жаттығу взводтарының сабақтарын және тәрбие жұмысы есепке алу журналы

_____

ұйым атауы

топ № _____

_____

	Жаттығуларды пысықтауға сағаттар үдемелі қорытындылаумен									
	Тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болған кезде)	Оқыту уақыты								
1										

Оқытудың нәтижелері 1. Оқу ұйымында емтихандар тапсыруды қорытындылау

Оқытудың басындағы оқып-үйренуші саны	Оқыту процесінде шығып кеткені		Емтиханға жіберілгені	Емтиханды тапсырғандар				Емтиханды тапсырмағандар	Емтиханға келмегендер	Емтихан актісінің нөмірі
	Барлығы	Оның ішінде үлгермеушілігі бойынша		үздік	Жақсы	Қанағаттанарлық	барлығы			

2. Емтихан тапсыра алмаған оқушылар туралы мәліметтер

Емтихант тапсырмаған оқып-үйренушілер тегі мен аты, әкесі атының бас әріптері	Қандай пән бойынша емтиханды тапсырмады	Оларды әрі қарай оқыту бойынша іс-шаралар
---	---	---

3. Жол полициясының емтихандарын тапсыру қорытындылары

Ішкі істер органдарына емтихан тапсыруға ұсынылғандар	Ішкі істер органдарына емтиханды бірден тапсырып, жүргізуші куәлігін алғандар	Ішкі істер органдарына емтиханды бірден тапсыру пайызы	Ішкі істер органдарына емтиханды қайта тапсырып, жүргізуші куәлігін алғандар	Жүргізуші куәлігін алған оқып-үйренушілердің саны
---	---	--	--	---

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымы басшысының орынбасары Тексерушілер жазбалары

Күні	Тексерушілер ескертпелері	Нұсқау беру күні	Орындалғаны туралы белгі
------	---------------------------	------------------	--------------------------

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің

мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
6-қосымша

Әкімшілік деректерді жинау
үшін арналған нысан

20__жылғы " __ " _____ арналған Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында даярланған әскери-техникалық және өзге де мамандар, бар кемшіліктер және _____ Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігі мамандандырылған ұйымының оларды жою жөнінде қабылдайтын шаралары туралы ақпарат

Ескерту. 6-қосымша жана редакцияда - ҚР Қорғаныс министрінің 18.08.2022 № 674 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

Қайда ұсынылады: Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Бас штабының Ұйымдастыру-жұмылдыру жұмыстары департаментіне

Әкімшілік деректер нысаны www.mod.gov.kz. интернет-ресурсында орналастырылған.

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында даярланған әскери-техникалық және өзге де мамандар, бар кемшіліктер және оларды жою бойынша қабылданған шаралар туралы ақпарат.

Әкімшілік деректер нысанының индексі (нысан атауының қысқаша әріптік-сандық мәні): Н6-ӘТМ.

Кезеңділігі: көктемгі және күзгі әскерге шақыру аяқталғаннан кейін.

Есепті кезең: жыл сайын 30 маусымға және 31 желтоқсанға қарай.

Ақпаратты ұсынатын адамдар тобы: жергілікті әскери басқару органдары

Ұсыну мерзімі: 30 маусымнан және 31 желтоқсаннан кешіктірмей.

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында даярланған әскери-техникалық және өзге де мамандар, бар кемшіліктер және оларды жою жөнінде қабылдайтын шаралары туралы ақпарат, осы қосымшаға тіркелген әкімшілік деректерді жинау үшін арналған нысан "Қазақстан Республикасы

Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында даярланған әскери-техникалық және өзге де мамандар, бар кемшіліктер және оларды жою жөнінде қолданылатын шаралар туралы ақпарат" қосымшасына сәйкес толтырылады.

P/c№	Оқу взводтарын ың нөмірлері және олардың бейіні	Қорғаныс істері жөніндегі департамен ттің жоспары бойынша құру мерзімі	Нақты құру мерзімі	Даярлау мерзімі 20__ ж. "__ "____ 20__ ж. "__ "____	Адам саны		Ескертпе
					іріктеліп алынды	шығарылды	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Барлығы:						

Атауы _____

Мекенжайы _____

Телефоны _____

Электрондық пошта мекенжайы _____

Орындаушы _____

(тегі, аты және әкесінің аты (ол бар болған кезде) телефон

Бірінші басшы немесе есепке қол қоюға өкілеттік берілген адам

(тегі, аты, әкесінің аты (ол бар болған кезде), қолы)

"Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында даярланған
әскери-техникалық және өзге де
мамандар, бар кемшіліктер және
оларды жою жөнінде
қолданылатын шаралар туралы
ақпарат" әкімшілік деректерді
жинау үшін арналған нысанға
қосымша

Әкімшілік деректер нысанын толтыру бойынша түсіндірме

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында даярланған әскери-техникалық және өзге де мамандар туралы ақпарат.

(индексі: Н6-ӘТМ, кезеңділігі: көктемгі және күзгі әскерге шақыру аяқталғаннан кейін)

1. Осы әкімшілік деректер нысанын толтыру бойынша түсіндірме (бұдан әрі – Түсіндірме) "Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында даярланған әскери-техникалық және өзге де мамандар, бар кемшіліктер және оларды жою жөнінде қолданылатын шаралар туралы ақпарат" нысанын (бұдан әрі – Нысан) толтыру жөніндегі бірыңғай талаптарды айқындайды.

2. Нысан "Мемлекеттік статистика туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 16-бабы 3-тармағының 2) тармақшасына сәйкес әзірленген.

3. Нысанды Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында даярланған әскери-техникалық және өзге де мамандардың санын көрсете отырып, жергілікті әскери басқару органы толтырады.

4. Нысанды толтыру кезінде пайдаланылатын өлшем бірлігі даярланған әскери-техникалық және өзге де мамандардың(адам) санында белгіленеді.

5. Нысанға бірінші басшы немесе ол есепке қол қоюға өкілеттік берген адам қол қояды.

Нысанды толтыру бойынша түсіндірме

6. 2-бағанды толтыру кезінде оқу взводының нөмірі және олардың даярлық бейіні көрсетіледі.

7. 3-бағанда Қорғаныс істері жөніндегі департаменттің жоспары бойынша оқу взводын құру мерзімі көрсетіледі.

8. 4-бағанда оқу взводын құрудың нақты мерзімі көрсетіледі.

9. 5-бағанда әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлау кезеңі көрсетіледі

10. 6, 7-бағандарда техникалық мамандардың іріктелген нақты саны көрсетіледі.

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
7-қосымша

Нысан

"БЕКІТЕМІН"

_____ басшысы

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің

мамандандырылған ұйымының атауы,

қолы, тегі, аты, әкесінің аты)

20__ жылғы "____" _____

_____ оқу жылына арналған тәрбие, әлеуметтік-құқықтық және идеологиялық жұмыс жоспары

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының атауы)

Р/с №	Іс-шара атауы	Орындау мерзімі	Орындаушылар	Орындалғаны туралы белгі
-------	---------------	-----------------	--------------	--------------------------

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған басшысының орынбасары

(қолы, тегі)

Ескертпе: Жоспарда әскерге шақырылушылар, әскери міндеттілер және оқытатын құрамы үшін іс-шаралар көзделеді.

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
8-қосымша

Нысан

Жоспарлау құжаттарының тізбесі

Р/с №	Құжаттар атауы
Оқу жылына	
1.	"Қарулы Күштер үшін әскери-техникалық және өзге де мамандарды өткен жылы даярлаудың қорытындылары және жаңа оқу жылына міндеттер туралы" Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған бас ұйымының басшысының бұйрығы
2.	Оқу жылына Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымында оқу-жаттығу взводтарын жасақтаудың және әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлаудың жоспар-кестесі
3.	Оқу жылына (айына) тәрбие, әлеуметтік және идеологиялық жұмыстар жоспары және әскерге шақырылушылармен, әскери міндеттілермен мемлекеттік-құқықтық даярлық бойынша сабақтар тақырыптамасы
4.	Филиалдың жылға арналған жұмыс жоспары

5.	Диверсияға қарсы қауіпсіздікті ұйымдастыру жөніндегі іс-шаралар жоспары
6.	Әскери-техникалық даярлау пәндері бойынша тақырыптық жоспарлар
7.	Әскери-қамқорлық жұмыс жоспары
8.	Оқу материалдық-техникалық базаны жетілдіру жоспары (оқу жылына, 3 жылға болашақ)
9.	Оқу-жаттығу взводтарының оқыту бағдарламасын өту жоспар-кестесі
10.	Оқу-жаттығу топтарының бағдарламаны өту жоспар-кестесі (жүргізушілердің әрбір санатына)
11.	Оқытушылардың (өндірістік оқу шеберлерінің) жеке жұмыс жоспарлары
12.	Машиналарды пайдалану және жөндеу жоспары
13.	Өртке қарсы қауіпсіздік жөніндегі іс-шаралар жоспары
14.	Жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі жұмыс жоспары
15.	Филиалдың күн тәртібі
16.	Машиналарды практикалық жүргізуге практикалық оқыту (агрегаттарда, жабдықта жұмыс істеудің) кезектілік кестесі
17.	Оқытушылық құрам мен өндірістік оқыту шеберлерінің жылдық оқыту жүктемесі сағаттарының есебі
18.	Тұрақты құраммен мемлекеттік-идеологиялық даярлық бойынша сағаттар тақырыптамасы
19.	Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының ішкі ведомстволық бұйрықтары: оқу жылына әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлауды ұйымдастыру туралы; әскери-техникалық және өзге де мамандарды даярлаудың өткен жыл үшін қорытындылары және жаңа оқу жылына міндеттер туралы; оқу-жаттығу взводтарының тізімдік құрамын жариялай отырып, әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді оқытуға қабылдау; емтихандар қабылдау жөніндегі емтихан комиссиясын тағайындау туралы;
	2. Бір айға
1.	Филиалдың бір айға жұмыс жоспары.
2.	Филиал бойынша кезекшілік атқару кестесі.
3.	Машиналарды жүргізу (техникада жұмыс істеу) кезектілігінің кестесі.
	3. Бір аптаға
1.	Сабақтардың жиынтық кестесі.

2.	Оқу-жаттығу взводтарының сабақ кестесі.
3.	Оқу-жаттығу топтарының сабақ кестесі.
4. Ұйымдық-бұқаралық іс-шаралар	
1.	Филиалдың педагогикалық кеңесінің отырысы (тоқсанына 1 рет).
2.	Әдістемелік сабақтар (тоқсанына 1 рет өткізілсін).
3.	Нұсқау беру-әдістемелік сабақтар (қажеттілігіне қарай).
4.	Мемлекеттік-құқықтық даярлық бойынша сабақтар – айына 1 рет (тұрақты құраммен).
5.	Тұрақты құрамға ақпарат беру (қажеттілігіне қарай).

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
9-қосымша

Нысан
"БЕКІТЕМІН"

_____ басшысы

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған ұйымының атауы, қолы, тегі,
атының, әкесі атының бас әріптері)

20__ жылғы "____" _____

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының

20__ жылғы _____ айына жұмыс жоспары

Р/с №	Іс-шаралар атауы	Орындау мерзімдері	Орындаушылар	Орындау белгісі және мерзімдері
----------	------------------	--------------------	--------------	------------------------------------

Басшының орынбасары _____

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған
ұйымының атауы)

_____ (қолы, тегі)

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған

ұйымдарында әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жинау, оларды жіберу және өтеусіз және өтеулі негіздерде оқыту, оқу-тәрбие процесін ұйымдастыру қағидаларына, сондай-ақ оқу мерзімдеріне 10-қосымша

Нысан
"БЕКІТЕМІН"

_____ басшысы

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының атауы, қолы, тегі, атының, әкесі атының бас әріптері)

20__ жылғы " ____ " _____

_____ бойынша білім алатын әскерге шақырылушыларды,
(мамандығы)

әскери міндеттілерді _____ даярлау бойынша тақырыптық жоспар

Бағдарлама _____ жылы жасалған

Тақырып нөмірі мен атауы, сағаттар саны	Сабақ нөмірі, оқу сағаттары мен сұрақтарының саны	Сабақтар мақсаттары (тәрбиелеу және оқыту)	Сабақты өткізу орны мен түрі	Материалдық қамтамасыз ету	Өзіндік даярлыққа тапсырма
---	---	--	------------------------------	----------------------------	----------------------------

Басшысының орынбасары _____

_____ (Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымының атауы)

_____ (қолы, тегі, аты, әкесінің аты)

Ескертпе: барлық оқу пәндері бойынша жасалады.

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымдарында әскери-техникалық және өзге де мамандықтар бойынша әскерге шақырылушыларды, әскери міндеттілерді жинау, оларды жіберу және өтеусіз және өтеулі негіздерде оқыту, оқу-тәрбие процесін

Нысан
"БЕКІТЕМІН"

_____ басшысы

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған ұйымының атауы, қолы, тегі,
атының, әкесі атының бас әріптері)

20__жылғы "____" _____

_____ оқу-жаттығу взводтарының _____
_ сағат көлемінде бағдарламаны өту
(мамандық атауы) жоспар-кестесі

Айлар	Сағаттар саны									
Сабак күндері										

Ескерту:

1. Бөлінгіш: бірінші сан – тақырып, екінші сан – сабақ нөмірі. Бөлгіш – сабаққа бөлінген сағат саны.

2. Жүргізу бойынша сағат саны бір әскерге шақырылушыға, әскери міндеттіге есебімен көрсетіледі.

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымы басшысының орынбасары

_____ (қолы, тегі, аты, әкесі атының бас әріптері)

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
12-қосымша

Нысан
"БЕКІТЕМІН"

_____ басшысының орынбасары

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің

ың №	ары	сабақ №				сабақ №		сабақ №		сабақ №	
------	-----	---------	--	--	--	---------	--	---------	--	---------	--

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымы
басшысының орынбасары

_____ (қолы, тегі, аты, әкесі атының бас әріптері)

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де
мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
16-қосымша

Нысан
"БЕКІТЕМІН"

_____ басшысы

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған ұйымының атауы, қолы,
тегі, атының, әкесі атының бас әріптері)

20__ жылғы " ____ " _____

№ _____ оқу-жаттығу взводының

(мамандық атауы)

20__ жылғы " ____ " - " ____ " _____ кезеңіндегі

сабақтар кестесі

Апта күндері, уақыты	Сабақтар сағаттары	Тақырыптар мен сабақтар пәндері , нөмірлері және атауы	Сабақты кім өткізеді	Сабақ өткізу орны	Орындау туралы белгі
-------------------------	-----------------------	---	-------------------------	----------------------	-------------------------

Аға оқытушы (оқытушы)

_____ (қолы, тегі)

Қазақстан Республикасы
Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған
ұйымдарында әскери-
техникалық және өзге де

мамандықтар бойынша
әскерге шақырылушыларды,
әскери міндеттілерді жинау,
оларды жіберу және өтеусіз
және өтеулі негіздерде
оқыту, оқу-тәрбие процесін
ұйымдастыру қағидаларына,
сондай-ақ оқу мерзімдеріне
17-қосымша

Нысан
"БЕКІТЕМІН"

_____ басшысы

(Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің
мамандандырылған ұйымының атауы, қолы,
тегі, атының, әкесі атының бас әріптері)

20__жылғы "____" _____

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымында өтеусіз және өтеулі негізде оқытылатын әскерге шақырылушылар, әскери міндеттілер үшін күн тәртібі

Мектепте өткізілетін іс-шаралар атауы	Сабақтар мен іс-шаралар уақыты	Практикалық сабақтарды өткізу уақыты
Ұйқыдан тұрғызу		
Таңертеңгілік дене шынықтыру жаттығулары		
Жуыну, төсек-орнын жинау, бөлмені жинастыру	6.30 6.35 – 7.15	
Таңертеңгілік қарап тексеру	7.15 – 7.40	
Таңғы ас	7.40 – 7.50	
Жеке құрамға ақпарат беру (жаттықтыру)	7.50 – 8.10 8.10 – 8.40	
Сабақтарға даярлану	8.45	
Сабақтарға тарату	8.50 – 8.55	
Сабақтардың басталуы:	9.00 – 9.50	
1-сағат	9.55 – 10.45	
2-сағат	10.50 – 11.40	
3-сағат	11.50 – 12.40	
4-сағат	12.45 – 13.35	
5-сағат	13.40 – 14.20	
6-сағат	14.30 – 15.00	
Түскі ас	15.00 – 15.30	
Түскі астан кейінгі демалыс	15.40 – 16.30	
7-сағат	16.35 – 17.25	
8-сағат	17.30 – 18.00	
Техника мен қару-жараққа күтім жасау	18.00 – 18.50 19.00 – 19.50	
Өзіндік даярлық	20.00 – 20.30	

Тәрбие және спорт-бұқаралық жұмыс	20.30 – 21.30	
Кешкі ас	21.40 – 22.00	
Жаңалықтар бағдарламасын көру	22.05 – 22.15	
Жеке уақыт	22.20	
Кешкі серуендеу	22.30	
Кешкі тексеру		
Ұйқыға жату		

Ескертпе:

1. Жеке құрамға ақпарат беру (дүйсенбі - бейсенбі);
2. Саптық даярлық бойынша жаттықтырулар (сейсенбі - жұма);
3. Радиациялық, химиялық және биологиялық қорғаныс бойынша жаттықтырулар (сәрсенбі);
4. Тәрбие-идеологиялық жұмыс (дүйсенбі - сәрсенбі - бейсенбі);
5. Спорт-бұқаралық жұмыс (сейсенбі - жұма);
6. Жексенбі және мереке күндері жеке құрам ұйқыдан 1 сағатқа кеш тұрғызылады (жатқызылады);

Қазақстан Республикасы Қорғаныс министрлігінің мамандандырылған ұйымы басшысының орынбасары

(қолы, тегі)